

ANALÝZA VÝVOJE ČLENSKÉ ZÁKLADNY A STRATEGIE JEJÍHO DALŠÍHO ROZVOJE

v rámci Územního svazu ČRS pro Severní Moravu a Slezsko

Únor 2014

**Ing. Pavel Kocián
MO ČRS Rožnov pod Radhoštěm**

Obsah	strana
1. Úvod	2
2. Vývoj členské základny v posledních letech	2
3. Analýza příčin současného stavu členské základny	3
3.1 Nízká atraktivita revírů a její aspekty	3
Dotační systém povolenek	4
Špatné nebo nedostatečné zarybňování	5
Stavební zásahy do revírů	6
Rybožraví predátoři	6
3.2 Nedostatečný zákaznický servis	7
Organizace výdeje povolenek	7
Přijímání nových členů a obnovení členství	7
Dětské rybářské kroužky	8
Úroveň informovanosti	8
4. Strategie rozvoje členské základny	8
4.1 Odstranit dotační systém u povolenek	8
4.2 Snížit režijní náklady výboru územního svazu	9
4.3 Kvalitně zarybňovat jednotlivé revíry	10
4.4 Minimalizovat škody při stavebních úpravách revírů	10
4.5 Systémově řešit problematiku rybožravých predátorů	11
4.6 Zvýšit úroveň zákaznického servisu	11
5. Závěr	13

1. Úvod

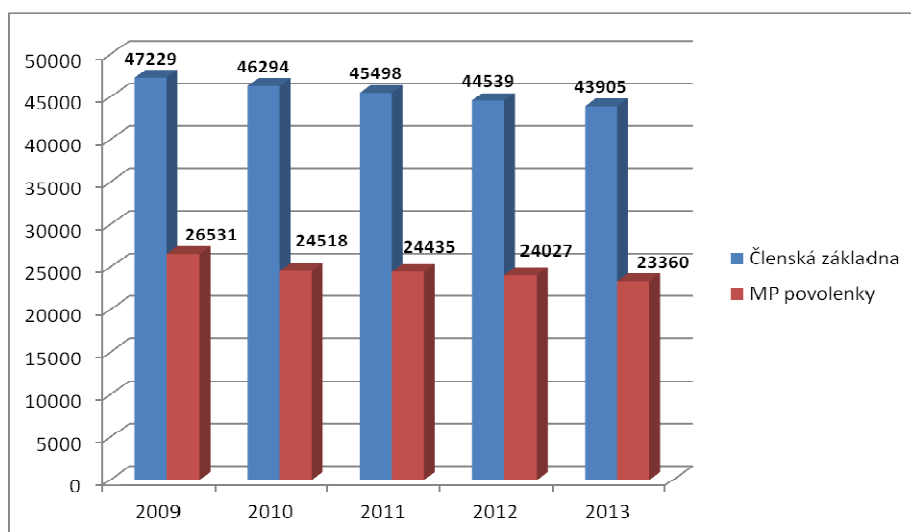
Již na XIV. republikovém sněmu ČRS bylo konstatováno, že nelze v žádném případě podceňovat trvale **nepříznivý trend v každoročním poklesu členské základny**. Navíc s poklesem členské základny dochází automaticky i poklesu prodeje jak celosvazových, tak i územních povolenek.

Jelikož **tyto negativní trendy přímo ohrožují stabilitu celého ČRS** a mohou mít i nepříznivý dopad pro zachování územního i celosvazového rybolovu, **nelze se donekonečna vymlouvat na demografické změny ve společnosti a na současnou ekonomickou krizi**, nýbrž je třeba důkladně analyzovat skutečné příčiny v poklesu členské základny a z této analýzy vyvodit nezbytná opatření, která povedou ke změně současného trendu.

I když tato analýza je zpracována v podmínkách Územního svazu ČRS pro Severní Moravu a Slezsko, její výstupu mohou mít obecný charakter i v rámci ostatních územních svazů.

2. Vývoj členské základny v posledních letech

Přibližně od roku 2008 dochází v rámci celého ČRS k trendu každoročního poklesu členské základny a zároveň i k poklesu prodeje povolenek. Stav členské základny ÚS ČRS pro Severní Moravu a Slezsko a počet prodaných MP povolenek v letech 2009 až 2013 je znázorněn na Obr. 1a.

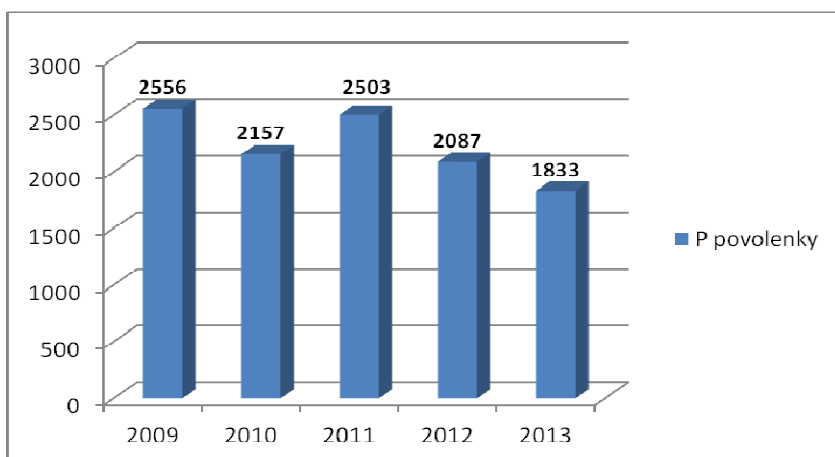
Z grafu na Obr. 1a je zřejmé, že **za poslední čtyři roky se členská základna snížila o 7% a prodej MP povolenek za stejné období klesl téměř o 12%.**

V případě, že se tento trend nepodaří zvrátit, tak hrozí, že za další čtyři roky bude pokles členské základny ve srovnání s rokem 2009 ve výši 14%, což je již kritická hodnota

Obr. 1a

Ve srovnání s prodejem MP povolenek je situace na pstruhových revírech ještě katastrofálnější, což je vidět v grafu na Obr. 1b

Proti 2009 klesl prodej P povolenek v roce 2013 o více jak 28% !! Díky této skutečnosti je zarybnění pstruhových revírů částečně financováno z výnosů za prodej MP povolenek.

Obr. 1b

3. Analýza příčin současného stavu členské základny

Současný vývojový trend stavu členské základny, kdy každým rokem dochází k trvalému poklesu přibližně o 2% nelze brát na lehkou váhu a bohorovně se tvářit, že se zatím nic tak hrozného neděje. **Současný stav** členské základny a s tím související prodej povolenek ve své podstatě **přímo ohrožuje plnění zarybňovacích plánů**, neboť zarybňování jednotlivých revírů je plně hrazeno z výnosů za prodej povolenek. **Pokud nebude územní svaz schopen zajistit řádné zarybnění jednotlivých revírů, tak oprávněně hrozí odejmutí dekretů na tyto revíry** ze strany příslušných Krajských úřadů, **což následně povede k rozpadu současné podoby územního i celosvazového rybolovu.**

Proto je bezpodmínečně nutné přesně analyzovat příčiny současného stavu a na základě této analýzy pak definovat jednotlivá opatření vedoucí k nápravě. **Nelze již pokračovat v dispečerském způsobu řízení, kdy se bez zjevných výsledků řeší pouze následky** nynějšího neutěšeného stavu. **Navíc tento způsob řízení přináší další finanční ztráty – viz zavedení místních pstruhových povolenek v roce 2013 za účelem zvýšení prodeje povolenek, které však skončilo celkovou ztrátou v úrovni 600.000 Kč.**

Atraktivita revírů a zákaznický servis – dvě hlavní příčiny současného stavu

Konkrétně **NÍZKÁ ATRAKTIVITA REVÍRŮ** a **NEDOSTATEČNÝ ZÁKAZNICKÝ SERVIS**, jsou hlavní příčinou současného stavu.

3.1 NÍZKÁ ATRAKTIVITA REVÍRŮ A JEJÍ ASPEKTY

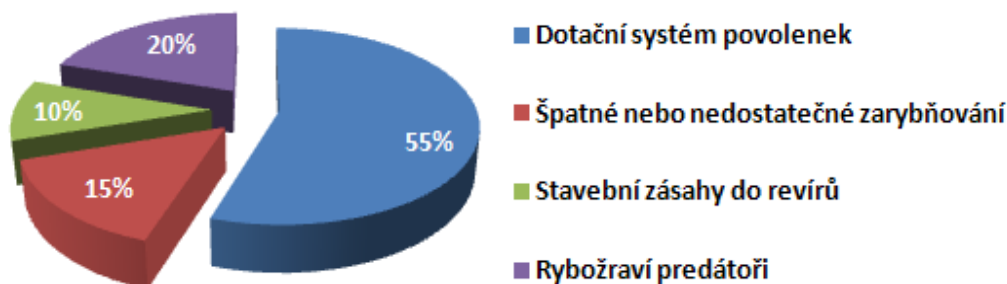
Pokud by se mezi členy ČRS dotazníkový průzkum, týkající se současné atraktivity revírů, lze s velkou pravděpodobností konstatovat, že kladně by tento parametr hodnotilo pouze velmi malé procento respondentů. A skutečně na naprosté většině našich revírů, až na některé rozsáhlé revíry, si lze kvalitně zachytat pouze několik týdnů po jarním nebo podzimním vysazování rybí obsádky. **V mezidobí mezi vysazováním zejí tyto revíry prázdnou.**

Ačkoliv každý člověk je ve své podstatě jedinečná osobnost s odlišným chováním a odlišnými zvyky, pak **jedním ze společných rysů většiny lidí je ekonomické chování, které se projevuje zvažováním finančních výdajů v konfrontaci s úrovní nabízených produktů nebo služeb.**

ASPEKTY OVLIVŇUJÍCÍ NÍZKOU ATRAKTIVITU REVÍRŮ

Podle této analýzy současnou nízkou atraktivitu svazových revírů zapříčiňují tyto čtyři hlavní aspekty:

- ✓ Dotační systém povolenek
- ✓ Špatné nebo nedostatečné zarybňování
- ✓ Stavební zásahy do revírů
- ✓ Rybožraví predátoři

Procentuální váha jednotlivých aspektů je znázorněna na Obr. 2a. Procentuální váha aspektů se může mírně lišit podle typu revírů (tekoucí, stojatý, pstruhový, atd.)

Obr. 2a

DOTAČNÍ SYSTÉM POVOLENEK (procentuální váha aspektu 55%)

Současný nepoměr mezi cenou povolenky a povoleným množstvím ulovených a ponechaných ryb vytváří tzv. dotační systém, kdy **většina držitelů povolenky dotuje malou skupinu ostatních držitelů povolenky**, kteří mají dostatek volného času a to zejména v období po vysazení rybí obsádky.

Jak je zřejmé z kalkulace cen MP povolenek z roku 2013 – viz Obr. 2b, tak samotné náklady na zarybnění (zde spotřeba násad) představují 62,55% z celkové částky 35.340.000 Kč, což je předpokládaná částka za prodej povolenek. **Tudíž lze konstatovat, že z financí za prodej povolenek „jde“ pouze 62,55% přímo na nákup násad.**

	MP povolenky		P povolenky	
	Náklady v Kč	Procentuální část	Náklady v Kč	Procentuální část
Spotřeba materiálu	550 000 Kč	1,56%	50 000 Kč	1,12%
Nákup DDHM	60 000 Kč	0,17%		
Spotřeba násad	21 305 000 Kč	60,29%	3 900 000 Kč	87,05%
Spotřeba násad-úhoří monté	800 000 Kč	2,26%		
Spotřeba PHM	150 000 Kč	0,42%		
Cestovné	60 000 Kč	0,17%	10 000 Kč	0,22%
Přeprava násad	750 000 Kč	2,12%	250 000 Kč	5,58%
Nájemné revírů	3 900 000 Kč	11,04%	60 000 Kč	1,34%
Zásahy na revírech	850 000 Kč	2,41%	30 000 Kč	0,67%
Náklady prof. ryb. stráže	1 200 000 Kč	3,40%		
Služby MO na revírech	560 000 Kč	1,58%	120 000 Kč	2,68%
Náklady na výdej povolenek	650 000 Kč	1,84%	60 000 Kč	1,34%
Mzdové náklady	300 000 Kč	0,85%		
Soc. a zdrav.pojištění	105 000 Kč	0,30%		
Podíl režie sekretariátu VÚS a vybr.odborů	4 100 000 Kč	11,60%		
CELKEM	35 340 000 Kč	100%	4 480 000 Kč	100%

Obr. 2b

Na vzorku deseti držitelů MP povolenek v hodnotě 1.400 Kč lze snadno dokázat, jak současný systém vytváří nezdravé dotační prostředí. V rámci současných BPVRP si smí držitel MP povolenky ponechat maximálně 40 kusů vyjmenovaných druhů ryb (kapr, štika, candát, amur).

Deset držitelů MP územních povolenek zaplatí celkem 14.000 Kč, přičemž z této částky se na nákup násad použije pouze 62,55%, tj. 8.757 Kč, což například při nákupní ceně násady kapra (52 Kč/1 kg) představuje 76 ks kapra s průměrnou hmotností 2,2 kg.

Z uvedeného vyplývá, že v současném systému **два úspěšné lovce**, kteří si ponechají současný roční limit kapra, což je dohromady 80 ks, **dotuje osm dalších držitelů MP povolenek** – viz Obr. 2c

Obr. 2c

Místní organizace Českého rybářského svazu, Palackého 2678, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Samozřejmě, že **dotující rybáři**, kteří nemají zrovna čas přijít k revíru v době krátce po vysazení rybií obsádky, nebo navštěvují revíry pouze občas, **pak sedí u vody v marné naději na úlovek.**

Je pak jen otázkou, kdy se zamyslí nad tím, zda pro ně není ekonomicky výhodnější občas navštívit komerční revír s kvalitní rybií obsádkou, než zbytečně platit výdaje ve svazovém rybolovu.

Důkaz, že se v tomto případě nejedná pouze o teoretickou úvahu, dokládá detailní statistický a adresný rozbor sumářů povolenek členů MO Rožnov p/R, zaměřený na úlovky v revíru přehrady Horní Bečva.

V průměru každou sezónu **pouze 26 členů této MO odlovilo více jak 63% z celkového množství všech ulovených kaprů za jednu sezónu.** Přitom povolenku na tento revír vlastnilo celkem 175 členů MO Rožnov p/R. Průměrný počet ulovených kaprů za jednu sezónu se pohybuje na úrovni 1.200 kusů.

MO ČRS Rožnov p. Rad

BEČVA ROŽNOVSKÁ 2473 002 (N)

Roční úlovek Kapra obecného je omezen na 20 ks

Nejmenší lovná míra Candáta obecného je 50 cm

Maximální lovné míry:

Kapr obecný 70 cm Pstruh obecný 45 cm

Siven americký 45 cm Pstruh duhový 50 cm

Úlovky, přesahující uvedené horní míry musí být neprodleně a šetrně vráceny zpět do revíru

26 členů (15 %) odlovilo celkem 756 kusů kapra a zbývajících 149 členů (86%) odlovilo 444 kusů kapra.

Z těchto důvodů **výroční členská schůze na jaře 2011 schválila místní úpravu BPVRP pro revír Horní Bečva, kde jednou ze zásadních změn bylo i omezení limitu úlovků kapra na jednu povolenku na 20 ks za rok a to s platností od sezóny 2011.**

I proto je dnes tento revír vyjímečný tím, že si tam lze kvalitně zachytat po celou sezónu a ne jen pár týdnů po vysazení rybií obsádky.

Závěr:

Současný dotační systém povolenek má nesporný vliv na trend ve vývoji členské základny a zároveň i na klesající prodej povolenek. Tento nezdravý systém je hlavní příčinou poklesu členské základny, hlavně u těch členů, kteří preferují sportovní rybolov před honbou za rybím masem, a kteří se díky časovému vytížení dostanou na ryby pouze několikrát za sezónu. Tento systém rovněž posiluje rostoucí oblibu komerčních revírů – stále významnějšího konkurenta celosvazového rybolovu.

ŠPATNÉ NEBO NEDOSTATEČNÉ ZARYBŇOVÁNÍ (procentuální váha aspektu 15%)

Zarybňování rybářských revírů se provádí podle závazně deklarovaných zarybňovacích plánů.

Nedodržení zarybňovacích plánů je důvodem k odebrání dekretů na příslušné revíry.

Přes tyto skutečnosti se v praxi objevují případy špatného nebo nedostatečného zarybňování revírů.

Hlavním důvodem **špatného zarybňování** bývá často **snaha zatraktivnit daný revír.**

Typickým příkladem špatného zarybňování na MP revírech bývá často přerybnění revíru, u mnohých rybářů oblíbeným kaprem a to na úkor ostatních druhů ryb, s cílem „aby si chlapi pořádně

zachytali“. Dalším typickým příkladem je nadměrné vysazování například sumce (hlavně do tekoucích vod), což má za následek naprostý úbytek ostatních druhů ryb a bohužel i reofilních.

Na pstruhových revírech se v poslední době pod tlakem stále klesajícího prodeje povolenek zase prosazuje vysazování nepůvodních druhů pstruha potočního v lovné míře z farmového chovu, převážně ze Slovenska. Opomineme-li, že vysazování pstruha potočního v lovné míře neúměrně zatěžuje rozpočet příslušné místní organizace, tak ani v tomto případě nelze docílit kýženého efektu zatraktivnění revíru,

neboť takto vysazené ryba nejlépe do snadno přístupného místa je velmi brzo vychytána ne sportovními rybáři, nýbrž lidmi s dostatečně velkými mražáky.

Na rozdíl od špatného zarybňování je motivací **nedostatečného zarybňování** bezpracný zisk, nebo upřednostnění jedné části revíru před druhým revírem.

Typickým příkladem takového „zarybňování“ je falšování násadových listů s heslem „papír snese vše“, hlavně když nám to někdo proplatí.

Závěr:

Špatné nebo nedostatečné zarybňování také výrazně snižuje atraktivitu revírů. Navíc v případě špatného zarybňování může dojít k dlouhodobé devastaci revíru, kdy následná sanace může trvat řadu let.

STAVEBNÍ ZÁSAHY DO REVÍRŮ (procentuální váha aspektu 10%)

V souvislosti s protipovodňovými opatřeními, nebo s odstraňováním následků po povodních narůstá v poslední době i počet stavebních zásahů do revírů a to hlavně na tekoucích vodách.

Velké množství těchto, ve velké míře necitlivých zásahů může nejen jednorázově a krátkodobě poškodit rybí obsádku, ale provedené **stavební úpravy mohou na dlouhou řadu let negativně ovlivnit životní podmínky pro chov ryb.**

Proto je bezpodmínečně nutné, aby zástupci ČRS zejména na úrovni místních organizací se stali aktivními účastníky stavebních řízení.

Závěr:

Na první pohled se zdá, že stavební zásahy do revírů jsou ze strany ČRS neovlivnitelným aspektem snižujícím atraktivitu revírů. Ale opak je pravdou. Vhodným jednáním již v projekční fázi staveb lze nejenže eliminovat dopad těchto prací na revír, ale naopak využít tyto stavby pro zkvalitnění revírů.

RYBOŽRAVÍ PREDÁTOŘI (procentuální váha aspektu 20%)

Rybožraví predátoři existovali v blízkosti vodních ploch a řek odjakživa. Pokud byl jejich počet v rovnováze s počtem ryb, tak bylo vše v pořádku.

Ovšem intenzivní nárůst počtu létajících predátorů, zejména kormoránů a volavek zhruba před dvanácti lety, měl na počty ryb v revírech doslova devastující účinek.

Bohužel dnes existují i takové revíry, které díky opakovanému útoku rybožravých predátorů jsou v takovém stavu, že se v žádném případě nedá mluvit o nějaké atraktivitě

Závěr:

V poslední době se k stávajícím predátorům přidaly i vydry říční, vysazované různými ekologickými aktivisty. Proto tato problematika nabývá bohužel, vzhledem k atraktivitě revíru na významu.

3.2 NEDOSTATEČNÝ ZÁKAZNICKÝ SERVIS

Vedle nízké atraktivity revírů přispívá i faktor nedostatečného zákaznického servisu k neustálému snižování stavu členské základny a k propadu prodeje povolenek.

Bohužel jen málo členů výborů místních organizací si uvědomuje, že řadové členy je nutno vnímat jako své klienty nebo zákazníky, kteří oprávněně požadují za své peníze odpovídající služby a servis. Je nutné se jednou provždy zbavit názoru, že v podstatě o nic nejde, vždyť jsme jen občanským sdružením.

V rámci Územního svazu pro Severní Moravu a Slezsko **jsme subjektem s více jak 40 miliónovým ročním obratem,** což představuje obrat středně velké firmy, **takže není od věci dodržovat určitá praxi osvědčená pravidla při styku se zákazníkem.**

V současné době se nedostatečný zákaznický servis projevuje zejména v těchto oblastech:

- **Organizace výdeje povolenek**
- **Přijímání nových členů a obnovení členství**
- **Rybářské kroužky**
- **Informovanost řadových členů**

V následující části budou podrobněji rozebrány současné nedostatky zákaznického servisu.

ORGANIZACE VÝDEJE POVOLENEK

Jedná se o pravidelnou činnost na začátku každé nové sezóny. Při této činnosti se bohužel v mnoha místních organizacích vyskytuje celá nedostatků.

Nedostatečný počet termínů pro výdej povolenek. Je bohužel běžnou praxí, že místní organizace s více jak šesti sty členy stanoví pro výdej povolenek pouze jeden nebo maximálně dva termíny.

Absence možnosti bezhotovostních plateb za povolenky a členské známky. Stále více našich členů upřednostňuje systém bezhotovostních úhrad před platbou v hotovosti.

Nezajištění prodeje krátkodobých povolenek, zejména v oblastech hojně navštěvovaných turisty. Toto je bohužel velmi častý a hojně kritizovaný nedostatek.

Absence výdeje povolenek na dálku. Existují případy, kdy je řadový člen delší dobu mimo sídlo místní organizace a potřebuje na základě odeslání potřebných dokladů poštou (členský průkaz, státní rybářský lístek) do sídla MO, zpět poslat tyto doklady i spolu s příslušnými povolenkami. Realizace této služby je podmíněna možností bezhotovostních úhrad.

PŘIJÍMÁNÍ NOVÝCH ČLENŮ A OBNOVENÍ ČLENSTVÍ

Jde o velmi důležitou oblast zákaznického servisu, která zajišťuje možné rozšíření členské základny.

Přijímání nových členů. Školení nových členů v souvislosti s jejich přijímáním za členy ČRS by měla každá MO organizovat minimálně jednou ročně. Existují ovšem i místní organizace, které tuto službu vůbec neposkytují.

Obnovení členství. V případě, kdy bývalý člen na určitou dobu přerušil členství v ČRS a požádá o jeho obnovení, je nutné, aby výbor MO na tuto žádost včas reagoval. Nešvarem v těchto případech bývá požadavek výboru MO, aby se žadatel povinně zúčastnil školení, jako u nových zájemců o členství.

DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ KROUŽKY

Dokonalé fungování rybářských kroužků dětí zajišťuje budoucnost celosvazového rybolovu, neboť je starou pravdou, že kdo pozná kouzlo rybaření již v dětství, ten se ve většině případů stává celoživotním rybářem. Bohužel v poslední době ve většině místních organizací dramaticky klesá počet dětí v rybářských kroužcích a to zejména z těchto důvodů:

Zastaralá forma organizace školení dětí. V dnešní době moderních informačních technologií sotva děti zaujme výklad lektora prostřednictvím tištěných brožurek a knih.

Absence, popřípadě nedostatek praktické výuky. Ve většině kroužků je kladen důraz na velké množství teorie, bez praktických ukázek přímo v terénu. Na obhajobu této skutečnosti je třeba však uvést, že není zpracována legislativa, umožňující vyučujícímu navštívit rybářský revír ještě před vydáním povolenky.

Nedostatečná spolupráce a podpora ze strany výboru místní organizace hlavně při organizaci dětských rybářských závodů, popřípadě rybářských táborů v době letních prázdnin.

ÚROVEŇ INFORMOVANOSTI

Kvalitní informovanost řadových členů ze strany výboru místní organizace ať už prostřednictvím klasických vývěsek nebo internetu je nespornou součástí zákaznického servisu. Zde je nutno konstatovat, že své webové stránky má již většina místních organizací. **Otázkou však zůstává pravidelná aktualizace těchto webových stránek.**

4. Strategie rozvoje členské základny

Současnou situaci v stavu členské základny a v jejím neustále klesajícím trendu nelze rozhodně brát na lehkou míru. **Vzhledem k tomu, že se jedná o začátek krize celosvazového rybolovu, který má u nás dlouholetou tradici, je nutné okamžitě přijmout nezbytná opatření k zastavení poklesu členské základny a k jeho dalšímu rozvoji.**

Samozřejmě, že **tato opatření musí být v kontextu s dlouhodobou strategií, opírající se o důkladnou analýzu příčin** současného stavu.

Nelze již akceptovat krátká a jednorázová opatření, která vytržena z kontextu jakékoliv strategie řeší pouze následky, nikoliv však příčiny současného stavu členské základny. Taková opatření nic nepřinášejí, ba naopak jsou zdrojem dalšího prohlubování současné krize a v mnohých případech i následných finančních ztrát – viz zavedení prodeje místních pstruhových povolenek v roce 2013 s roční ztrátou kolem 600.000 Kč, ve výnosech z jejich prodeje.

Jednotlivé následující body Strategie rozvoje členské základny jsou sestupně řazeny podle priorit jejich významu.

4.1 Odstranit dotační systém u povolenek

V ideálním případě by cena příslušné povolenky měla být v souladu s povoleným množstvím ponechaných ryb na jednu povolenku. Hodnota povoleného množství ponechaných ryb vyjádřena v nákladech na zarybňování by měla být v souladu s cenou příslušné povolenky.

Vzhledem k tomu, že spousta lovců preferuje metodu „chyt a pust“, postačuje upravit povolené množství ponechaných ryb na polovinu současného povoleného množství:

1. **Mimopstruhové povolenky** - Roční úlovek uvedených druhů ryb (kapr, štika, candát, amur – nebo jejich kombinace) **je omezen na 20 ks**. Uvedené limity platí na všechny revíry územního svazu ve společném hospodaření dohromady. Po vyčerpání ročního limitu lze zakoupit další povolenku.
2. **Pstruhové povolenky** - Roční úlovek lososovitých ryb, lipana, kapra a amura **je omezen na 40 kusů** na roční povolenku. V tomto množství může být **pouze 20 kusů uvedených druhů ryb** (kapr a amur, nebo jejich kombinace). Uvedené limity platí na všechny revíry územního svazu ve společném hospodaření dohromady. Po vyčerpání ročního limitu lze zakoupit další povolenku.

Současně s tímto opatřením ponechat současné omezení maximálního počtu ponechaných kaprů v kalendářním měsíci (10 ks), aby se předešlo vydrancování revíru po vysazení.

Za zvážení stojí i omezení úlovku kapra v jednom dni na 1 ks (tak jak to je praktikováno v MRS). Rozhodně se tak zamezí riziku ponechání si většího množství kapra než je současný denní limit (2 ks).

Zdůvodnění:

Naštěstí převážná většina členů ČRS preferuje sportovní rybolov před plnění mražáků rybím masem, proto toto opatření přivítá a u malé části „masařů“ toto opatření nezapříčiní odklon ke komerčním revírům, neboť náklady na rybolov v komerčních revírech budou pořád vyšší

Že toto opatření zvýší atraktivitu revírů, lze doložit místní úpravou BPVRP na revíru Horní Bečva, kde po snížení limitu úlovků kapra na 20 ks za rok (od sezóny 2011) se stabilizovala členská základna a dokonce se zvýšil počet členů MO ČRS Rožnov p/R. Navíc se na tomto revíru daří lovit kapra prakticky po celý rok a ne jen pár týdnů po jeho vysazení.

4.2 Snížit režijní náklady výboru územního svazu

Vlivem snižování členské základny a s tím i souvisejícího menšího prodeje povolenek chybí finanční prostředky na zarybňování revírů. A přitom v každoroční kalkulaci cen povolenek se vyskytuje položka „**Podíl režie sekretariátu a vybraných odborů**“ a to ve výši 11.6%, což představuje částku kolem 4.100.000 Kč. Finanční prostředky za prodej povolenek mají být použity především na zarybňování revírů.

Proto vzhledem k současné napjaté finanční situaci je bezpodmínečně nutné snížit položku „Podíl režie sekretariátu a vybraných odborů“ a to minimálně na 50% současné výše.

Takto ušetřené náklady (cca. 2.000.000 Kč) požit na rozvoj zejména kriticky ohrožených pstruhových revírů. Tímto opatřením rovněž odpadne dotace nákladů na pstruhové revíry z prostředků za prodej MP povolenek v současné výši 800.000 Kč.

Zdůvodnění:

Současnou situaci, kdy obrazně řečeno klesá „výběr daní“ – prodej povolenek, nelze v žádném případě řešit zvedáním cen povolenek, snižováním hmotnosti násady kapra, či razantním snižováním úhrad za násadu pstruha potočního. Taková opatření jsou cestou do pekel a vyvolají kladnou zpětnou vazbu, což v našem případě způsobí další pokles členské základny a tím i následného prodeje povolenek. Jedinou cestou z této situace je hledání vnitřních rezerv s cílem úspor ve vlastních nákladech.

4.3 Kvalitně zarybňovat jednotlivé revíry

Obecně u mimopstruhových i pstruhových revírů je nutné zajistit, aby množství a druhové složení vysazených ryb, deklarované v jednotlivých násadových listech, odpovídalo skutečnosti. Nelze si dělat iluze o tom, že tomu tak je ve všech místních organizacích.

Jelikož náklady na zarybnění jsou místním organizacím propláceny ze společně vybraných finančních prostředků za prodej povolenek, **je bezpodmínečně nutné vypracovat systém důsledné kontroly počtu a druhového složení násad ze strany kontrolních orgánů územního svazu.**

Možným řešením je, že místní organizace budou mít povinnost oznamovat termíny vysazování výboru územního svazu, který následně zajistí namátkové kontroly. Z důvodů úspor režijních nákladů na tuto činnost se nabízí možnost využít na namátkové kontroly členy poloprofesionální rybářské stráže.

U pstruhových revírů je nutné ukončit experiment vysazování pstruhů potočních v lovné velikosti z farmových chovů, který představuje značnou finanční zátěž bez zjevného efektu na zvýšení atraktivity revírů a následné navýšení prodeje P povolenek.

Jelikož pstruhové revíry jsou z hlediska chovu ryb značně specifické, **bude nutné pro rozvoj pstruhových revírů zpracovat samostatnou strategii, a to minimálně v střednědobém horizontu.** Na přípravě a zpracování této strategie by se měl podílet tým složený z hospodářů jednotlivých MO, které tyto revíry obhospodařují a dále i z řad odborníků na tuto problematiku.

Poznámka: V poslední době se objevují i problémy se zabezpečením násad některých druhů reofilních ryb, jako je například parma obecná. Proto stojí za úvahu, **zda neprosadit** do návrhu BPVRP **celoroční hájení takto ohrožených ryb.**

Zdůvodnění:

Kvalitní zarybnění revírů je rovněž nutnou podmínkou k zvýšení současně nízké atraktivity našich revírů. V tomto ohledu se nelze donekonečna vymlouvat na objektivní potíže se zarybňováním, nýbrž je nutná zvýšená kontrola množství a druhového složení vysazovaných ryb. Rovněž je třeba zabránit fenoménu upřednostňování některých revírů při jejich zarybňování na úkor ostatních revírů.

4.4 Minimalizovat škody při stavebních úpravách revírů

Změny klimatu v poslední době s sebou přinášejí mimo jiné i zvýšený počet povodní a lokálních záplav. Ty pak následně vyvolávají i větší množství stavebních úprav, hlavně toků, při sanaci škod. A že mnohdy necitlivé opravy toků poškozují rybí obsádku a ve většině případů i zhoršují životní podmínky ryb není třeba diskutovat.

Pro minimalizaci škod při stavebních úpravách revírů **je nutné, aby již orgány na úrovni výborů místních organizací se stávaly účastníky stavebních řízení** a to již ve fázi projekční přípravy. Pokud se ve výborech MO najdou lidé, ochotní se s touto problematikou poprat, tak často naráží na legislativní neznalost, která jim brání efektivně prosazovat své požadavky.

Z těchto důvodů **je nutné, aby výbor územního svazu co nejrychleji zorganizoval školení hospodářů MO**, na kterém by jako lektori vystoupili skuteční odborníci na problematiku, týkající se zejména těchto oblastí:

- Práva a povinnosti občanských sdružení jako možných účastníků stavebního řízení
- Metody a způsob připomínkového řízení v jednotlivých stupních příprav staveb
- Způsoby úprav vodních toků šetrných k životnímu prostředí ryb

Zdůvodnění:

Jen na první pohled se zdá, že stavební úpravy nijak nesouvisí se stavem členské základny. Ale právě i tyto stavební úpravy mají značný vliv na atraktivitu revíru a atraktivita revíru přímo ovlivňuje zájem o členství v ČRS. Proto je nutné, aby již zástupci jednotlivých místních organizací věnovali této problematice značnou pozornost a zároveň byli k této činnosti řádně proškoleni.

4.5 Systémově řešit problematiku rybožravých predátorů

Problém rybožravých predátorů je tak rozsáhlý, že ho v podstatě nelze vyřešit jen na úrovni místních organizací, nýbrž **je nutno tuto kauzu řešit systémově na všech organizačních úrovních ČRS**. Pouze touto cestou je možné vliv těchto predátorů výrazně omezit.

Na úrovni místních organizací – provádět systematický monitoring výskytu rybožravých predátorů, včetně dokumentace škod na rybí obsádce a tyto výsledky předávat výboru územního svazu. V místech, kde působí různé organizace ochrany přírody, např. CHKO organizovat společná jednání k této problematice.

Na úrovni územního svazu – shromažďovat a třídit informace o rybožravých predátorech a tyto materiály předkládat a projednávat na zasedáních Rady ČRS. Dále je nutná trvalá popularizace nutnosti ochrany rybí obsádky před přemnoženými predátory v médiích (v celostátních i krajských tištěných médiích, v televizním vysílání lokálním nebo celostátním), s cílem dostat tyto informace do širokého podvědomí.

Na úrovni Rady ČRS – organizovat společná jednání a zdravý lobbying se zástupci jednotlivých zákonodárných institucí ČR s cílem, prosazení příslušných zákonů na zvýšení ochrany ryb před přemnoženými predátory.

Zdůvodnění:

*Veškeré dosavadní kroky v problematice rybožravých predátorů postrádaly jakoukoliv koncepci, a proto bylo doposud dosaženo pouze nepatrných výsledků. **Tuto závažnou oblast je nutno začít řešit systémově, s dobře zpracovanou koncepcí na všech organizačních úrovních ČRS.***

*Je nutné si konečně uvědomit, že ČRS je (zatím) největším občanským sdružením na území České republiky. **Potenciál této početně silné organizace (340.000 potenciálních voličů) je nutné využít při prosazování našich zájmů na těch nejvyšších zákonodárných úrovních.***

4.6 Zvýšit úroveň zákaznického servisu

Kvalita a úroveň zákaznického servisu je důležitým faktorem, který přímo ovlivňuje vnímání a celkový stav členské základny. **Nejvyšší úroveň zákaznického servisu musí poskytovat členové výboru na úrovni místních organizací, kteří jsou v přímém kontaktu s řadovými členy.**

Bohužel, minimálně v polovině místních organizací našeho územního svazu si doposud členové výboru neuvědomují, že jejich **povinností**, vedle řádného hospodaření na svěřených revírech, je i **poskytovat nezbytný servis řadovým členům**. Neuvědomují si, že **řadoví členové jsou prakticky jejich zákazníky**, bez kterých může jejich místní organizace, potažmo současná podoba ČRS i zaniknout.

Proto je bezpodmínečně nutné bezpodmínečně zkvalitnit zákaznický servis v těchto oblastech:

VÝDEJ POVOLENEK

Organizace výdeje povolenek – musí probíhat hladce, bez zbytečných nároků na čas a nervy řadových členů. Proto je nutné, aby ve středních a velkých místních organizacích byl organizován výdej povolenek s dostatečným množstvím výdejních termínů.

Doporučená frekvence výdeje povolenek pro střední a velké místní organizace:

V měsících: leden, únor, březen – minimálně 2x za měsíc, ve stanovenou dobu

V měsících: duben, květen – minimálně 1x za měsíc, ve stanovenou dobu

V dalších měsících lze řešit výdej povolenek individuálně (např. po telefonické domluvě) i za cenu zvláštního příplatku.

Samozřejmostí je dostatečná informovanost o termínech výdeje povolenek.

Výdej krátkodobých povolenek – je nutné zajistit zejména v turisticky navštěvovaných lokalitách a to tak, aby tento výdej byl zajištěn minimálně v pracovní dny. V ostatních lokalitách postačuje informace s telefonickým kontaktem (web, vývěska) na prodejce krátkodobých povolenek, s nímž si lze prodej domluvit.

Poznámka: Prodej krátkodobých povolenek prakticky do skončení lovné sezóny je v současné době limitován termínem hospodářských prověrek na územním svazu na podzim každého roku. Bohužel do tohoto termínu musí být uzavřen a vyúčtován i prodej krátkodobých povolenek.

Možnost vzdáleného nákupu povolenek – kdy zájemce zašle například poštou veškeré doklady prodeji, a ten mu tyto doklady i s příslušnými povolenkami zpětně zašle na uvedenou adresu. Tato služba je ovšem podmíněna možností bezhotovostní úhrady.

Poznámka: Bezhotovostní platby členských známek a povolenek výrazným způsobem omezuje riziko případných manipulací s finančními prostředky. Například v MO Rožnov p/R byl výhradně bezhotovostní způsob všech plateb (z účtu, složenkou) zaveden již před sedmi lety.

NÁBOR A PŘIJÍMÁNÍ NOVÝCH ČLENŮ

Pro další rozvoj členské základny je rovněž důležitý i nábor nových členů místních organizací.

Nábor a příjem nových členů by měl probíhat v těchto třech úrovních:

1. **Školení a zkoušky nových zájemců** – tento kurz je určen pro úplné nováčky, kteří se potřebují dopodrobna seznámit s jednotlivými aspekty členství v ČRS. Místní organizace by měly toto školení organizovat minimálně 1 x za rok.
2. **Přezkoušení zájemců formou testů** – tato forma je určena těm zájemcům, kteří již mají určité povědomí o problematice rybolovu a členství v ČRS. Je doporučeno toto přezkoušení organizovat operativně, například pokud se sejde dostatečný počet zájemců.
3. **Obnovení členství v ČRS** – je určeno těm, kteří na určitou dobu z různých důvodů sami přerušili členství v ČRS. Proces obnovení členství by měl probíhat bez zbytečných administrativních překážek.

DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ KROUŽKY

Bohužel je trvalým trendem, že každým rokem klesá počet dětí registrovaných v kroužcích mládeže. Nelze se donekonečna vmlouvat na to, že příčinou tohoto poklesu je změna v zájmové orientaci dnešních dětí, nýbrž je nutné změnit celkovou dosavadní koncepci osnov a formu výuky, a to zejména v těchto oblastech:

- a) **Jednotná a moderní koncepce osnov** – s maximálním využitím audiovizuální a výpočetní techniky, která je dnešním dětem velice blízká. Tato koncepci osnov musí být kvalitně vypracována na úrovni výboru územního svazu a jeho součástí musí být i příslušné audiovizuální prezentace a výukový SW.
- b) **Změna současné legislativy** – která nedovoluje rybolov dětí za dohledu lektora ještě před vydáním státního rybářského lístku a příslušné povolenky. Absence praktické části výuky je rovněž příčinou malé atraktivity těchto kroužků
- c) **Spolupráce a podpora dětských kroužků ze strany výborů MO** – při organizování dětských rybářských závodů a letních rybářských táborů dětí.

INFORMOVANOST ČLENSKÉ ZÁKLADNY

Další oblastí kvalitního zákaznického servisu je dobrá informovanost řadových členů ze strany výboru místní organizace. Otevřený přístup a dostatek informací mimo jiné i účinně brání vzniku různých fám. Většina místních organizací má v dnešní době vlastní webové stránky, což je účinný nástroj kvalitní informovanosti a možné komunikace s řadovými členy. **Podmínkou dobré funkce webových stránek je pravidelná aktualizace jejich obsahu**, neboť statická podoba webu nemůže zajistit dobrou úroveň informovanosti.

Zdůvodnění:

Úroveň zákaznického servisu poskytovaného řadovým členům ze strany členů výboru místní organizací má jednoznačný a přímý vliv na stav členské základny příslušné místní organizace. Pouze kvalitní zákaznický servis přispívá k stabilitě a dalšímu rozvoji členské základny.

5. Závěr

Jsem si vědom toho, že obsah a závěry této analýzy současného stavu členské základny, včetně návrhů možné strategie k stabilizaci a dalšímu rozvoji členské základny nemusí být naprosto dokonalé a vyčerpávající. Jen jsem při zpracovávání tohoto materiálu uplatnil své dosavadní praktické poznatky z dvanáctiletého působení ve výboru místní organizace.

Proto budu velmi rád, pokud tento pracovní materiál vyvolá širokou a věcnou diskuzi napříč výbory všech místních organizací spadajících pod Územní svaz ČRS pro Severní Moravu a Slezsko a vůbec se nebráním případným doplňujícím, či pozměňujícím návrhům.

Ing. Pavel Kocián
MO ČRS Rožnov pod Radhoštěm

Při zpracování této analýzy jsem čerpal z těchto materiálů a publikací:

- 1) *Statistické údaje o počtu členské základny a prodeje povolenek za období 2009 až 2013 zpracované Výborem územního svazu ČRS pro Severní Moravu a Slezsko*
- 2) *Vybrané údaje o činnosti ČRS za období 2010 až 2011, publikované na XIV. republikovém sněmu*
- 3) *Podrobná statistická data MO ČRS Rožnov p/R, zpracovaná ze sumářů povolenek v období 2010 až 2013*